

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

BANKOVÝ DOHLAD

Všeobecné zásady hodnotenia žiadostí o udelenie licencie finančno- technologickým úverovým inštitúciám

BANKENTOEZICHT

September 2017

BANKTILSYN BANKU UZRAUDŽIBA

BANKU PRIEŽIŮRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Obsah

Predslov	2
1 Úvod	3
1.1 Širšie súvislosti prijatia všeobecných zásad	3
1.2 Čo je to finančno-technologická banka?	3
1.3 Hodnotenie žiadostí o udelenie licencie finančno-technologickým bankám	4
2 Vhodnosť členov riadiaceho orgánu	6
Box 1 Hodnotenie vhodnosti členov riadiaceho orgánu	6
3 Vhodnosť akcionárov	7
Box 2 Hodnotenie vhodnosti akcionárov	7
4 Organizačná štruktúra	9
4.1 Schvaľovanie a riadenie kreditného rizika	9
Box 3 Hodnotenie spôsobu určovania a riadenia kreditného ratingu	9
4.2 Riziká spojené s informačnými systémami:	11
Box 4 Hodnotenie rizík súvisiacich s informačnými systémami	11
4.3 Externé zabezpečovanie činností vrátane cloudových služieb	12
Box 5 Hodnotenie externého zabezpečovania činností	12
4.4 Správa dát	13
Box 6 Hodnotenie správy dát	14
5 Plán činnosti	15
Box 7 Hodnotenie plánu činnosti	15
6 Kapitál, likvidita a platobná schopnosť	17
6.1 Počiatočný kapitál	17
6.2 Likvidita	17
Skratky	19

Predslov

V dôsledku prebiehajúcich technologických inovácií v bankovom sektore na finančný trh vstupuje čoraz viac subjektov s finančno-technologickým obchodným modelom. Svedčí o tom rastúci počet žiadostí týchto subjektov o udelenie povolenia na výkon činnosti úverovej inštitúcie, ktoré predkladajú na schválenie Európskej centrálnej banke (ECB). Tieto žiadosti o udelenie licencie „finančno-technologickým bankám“, bližšie špecifikované v týchto všeobecných zásadách, sa týkajú úverových inštitúcií v zmysle definície v článku 4 ods. 1 nariadenia o kapitálových požiadavkách.¹

Pod pojmom „finančné technológie“ sa skrýva široké spektrum obchodných modelov. V súlade s kompetenciami ECB sa tieto všeobecné zásady vzťahujú výhradne na bankové obchodné modely, pri ktorých sa tvorba a poskytovanie bankových produktov a služieb zakladá na technologických inováciách. Cieľom ECB je poskytnúť inovatívnym účastníkom trhu priestor na ich pozitívny prínos k fungovaniu finančného sektoru, pričom v tomto smere, v súlade s jej mandátom zachovávať bezpečnosť a odolnosť európskeho bankového systému, mieni uplatňovať primerané prudenciálne štandardy pre banky s novou licenciou.

Pravidlá ECB sa vzťahujú na udeľovanie licencií akejkoľvek banke v rámci jednotného mechanizmu dohľadu (Single Supervisory Mechanism – SSM), v zmysle všeobecných zásad hodnotenia žiadostí o udelenie licencie, a vzťahujú sa preto aj na udeľovanie licencií finančno-technologickým bankám. Úlohou ECB je zabezpečiť, aby finančno-technologické banky boli riadne autorizované a aby uplatňovali systém riadenia rizík na predvídanie, porozumenie a zmierňovanie rizík v ich oblasti podnikania. V záujme zabezpečenia rovnakých podmienok musia finančno-technologické banky zároveň spĺňať rovnaké štandardy ako všetky ostatné banky.

Účelom týchto všeobecných zásad je zvýšiť mieru transparentnosti pre potenciálnych žiadateľov o licencie finančno-technologických bánk a bližšie ich oboznámiť s postupom a kritériami, ktoré ECB pri posudzovaní žiadostí uplatňuje. Transparentnosť podmienok má zároveň uľahčiť proces podávania žiadostí. Všeobecné zásady sú v tomto smere technologicky neutrálne a nemajú podporovať, ani odrádzať finančno-technologické banky od vstupu na trh v porovnaní s bankami s inými typmi obchodných modelov.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

1 Úvod

1.1 Širšie súvislosti prijatia všeobecných zásad

SSM tvorí ECB a príslušné vnútroštátne orgány dohľadu zúčastnených krajín. ECB vedie európsky bankový dohľad prostredníctvom:

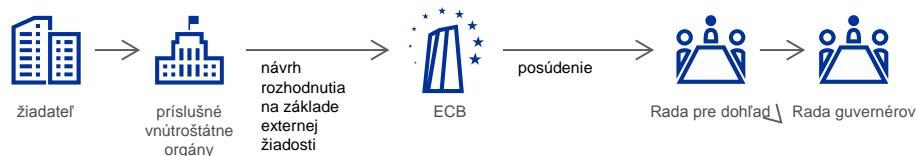
- stanovenia jednotného postupu priebežného dohľadu,
- prijímania harmonizovaných opatrení dohľadu a nápravných opatrení,
- zabezpečenia konzistentného uplatňovania predpisov a politik dohľadu.

ECB je oprávnená udeľovať bankové licencie všetkým bankám, ktorých zámerom je podnikat' v eurozóne, vrátane finančno-technologických bánk.

V rámci SSM posudzuje žiadosti o udelenie a rozšírenie bankových licencií ECB spolu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Všetky žiadosti sa adresujú príslušnému vnútroštátnemu orgánu krajiny, v ktorej má byť banka zriadená. ECB a príslušné vnútroštátne orgány počas celého procesu hodnotenia úzko spolupracujú, pričom ECB prijíma konečné rozhodnutie.²

Obrázok 1

Postup udeľovania povolení

1.2 Čo je to finančno-technologická banka?

Pri definovaní finančno-technologických bánk je dobré najskôr pochopiť koncept finančných technológií ako takých. Rada pre finančnú stabilitu (Financial Stability Board – FSB) finančné technológie definuje ako „technologicky umožnené inovácie finančných služieb, ktoré môžu viesť ku vzniku nových obchodných modelov, aplikácií, postupov a produktov s významným účinkom na poskytovanie finančných služieb“.³

ECB prijala definíciu finančno-technologických bánk, aby určila banky, na ktoré sa tieto všeobecné zásady vzťahujú. Jej súčasťou je právna definícia banky ako

² Viac informácií sa nachádza v časti 6 všeobecných zásad hodnotenia žiadostí o udelenie licencie na internetovej stránke bankového dohľadu ECB.

³ FSB, „Financial Stability Implications from FinTech“, s. 7, jún 2017 (<http://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>).

úverovej inštitúcie v zmysle nariadenia o kapitálových požiadavkách⁴, pričom berie do úvahy i definíciu „finančno-technologické inštitúcie“ podľa FSB.

Definícia finančno-technologickéj banky podľa ECB:

Banka s „obchodným modelom, v ktorom sa tvorba a poskytovanie bankových produktov a služieb zakladá na technologických inováciách.“

Na účely týchto všeobecných zásad sa finančno-technologická banka definuje ako banka s „obchodným modelom, v ktorom sa tvorba a poskytovanie bankových produktov a služieb zakladá na technologických inováciách.“ Vzhľadom na rôznorodosť inštitúcií a technológií v jednotlivých krajinách zapojených do SSM táto široká definícia podchyťáva rôzne činnosti úverových inštitúcií v rôznych jurisdikciách. Definícia zahŕňa:

- existujúce banky, ktoré sa rozvíjajú a integrujú technologické inovácie interným vývojom finančno-technologických riešení, akvizíciou finančno-technologických spoločností alebo nadväzovaním strategických partnerstiev (používaním cudzích produktov pod vlastnou značkou alebo externých dodávateľov atď.),
- finančno-technologické banky, ktoré sú nové na trhu a zavádzajú technologické inovácie, aby dokázali konkurovať etablovaným bankám prostredníctvom pridanej hodnoty, ako aj existujúci poskytovatelia finančných služieb (napr. platobné inštitúcie, investičné firmy, elektronické peňažné inštitúcie, atď.), ktorí rozširujú okruh svojich služieb o bankové činnosti a preto sa môžu považovať za nových trhových účastníkov, ktorí si vyžadujú bankovú licenciu.

1.3 Hodnotenie žiadostí o udelenie licencie finančno-technologickým bankám

Účelom týchto zásad je zaviesť konzistentný postup hodnotenia žiadostí o udelenie licencií novým finančno-technologickým bankám a o založenie špecializovaných pobočiek existujúcich úverových inštitúcií (významných i menej významných inštitúcií)⁵ s finančno-technologickým obchodným modelom. Je to v súlade s cieľom zabezpečiť, aby finančno-technologické banky spĺňali rovnaké podmienky udelenia licencie ako ostatné typy úverových inštitúcií.

V júni 2017 všeobecné zásady schválila Rada pre dohľad ECB.

Všeobecné zásady vychádzajú z pravidiel, na ktorých sa dohodla Rada pre dohľad do polovice júna 2017, a vychádza z dohľadových aspektov, ktoré sú obzvlášť relevantné pre žiadateľov o licencie finančno-technologických bánk. Nevzťahujú sa však výhradne len na finančno-technologické banky, ale môžu byť rovnako relevantné aj pri hodnotení bánk s tradičnejšími podnikateľskými modelmi. Zároveň boli prijaté bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne právne predpisy a právne predpisy EÚ, ako aj technické predpisy Európskeho orgánu pre bankovníctvo (European Banking Authority – EBA). Zásady sa budú priebežne prehodnocovať na základe vývoja v licenčnej praxi SSM, regulačného vývoja na európskej

⁴ V zmysle článku 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti je úverová inštitúcia „spoločnosť, ktorej predmetom činnosti je prijímanie vkladov alebo iných návratných peňažných prostriedkov od verejnosti a poskytovanie úverov na vlastný účet“.

⁵ Rozdelenie inštitúcií na významné alebo menej významné na základe článku 6 ods. 4 nariadenia Rady (EÚ) č. 1024/2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami.

i medzinárodnej úrovni a nových spôsobov výkladu smernice o kapitálových požiadavkách (CRD IV)⁶, ktoré záväzne určuje napríklad Súdny dvor Európskej únie. Všeobecné zásady je potrebné vykladať v nadväznosti na všeobecné zásady ECB týkajúce sa hodnotenia žiadostí o udelenie licencie a hodnotenie odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti.⁷

V tejto súvislosti medzi všeobecné kritériá hodnotené v procese udeľovania licencie okrem iného zahŕňajú nasledujúce štyri oblasti:

1. podnikové riadenie (vhodnosť členov riadiaceho orgánu a akcionárov),
2. interná organizácia (riadenie rizík, rámec kontroly plnenia predpisov a auditu),
3. plán činnosti⁸ a
4. kapitál, likvidita a platobná schopnosť.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene a doplnení smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁷ Všeobecné zásady hodnotenia žiadostí o udelenie licencie a všeobecné zásady hodnotenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti na internetovej stránke bankového dohľadu ECB.

⁸ Následná verejná konzultácia o všeobecných zásadách hodnotenia žiadostí o udelenie licencie bude zahŕňať kritériá hodnotenia plánu činnosti a kapitálu bánk. Tieto všeobecné zásady obsahujú aspekty, ktoré sú relevantné pre finančno-technologické banky v rámci štyroch kritérií zodpovedajúcich kritériám všeobecného právneho rámca a pripravovaným aktualizáciám všeobecných zásad hodnotenia žiadostí o udelenie licencie.

2 Vhodnosť členov riadiaceho orgánu

Pokiaľ ide o vhodnosť členov riadiaceho orgánu, finančno-technologické banky by mali spĺňať presne tie isté všeobecné kritériá ako všetky ostatné banky. Členovia riadiaceho orgánu preto musia disponovať dostatočnými znalosťami, zručnosťami a skúsenosťami na výkon svojich funkcií. To znamená aj dostatočné znalosti, zručnosti a praktické i teoretické skúsenosti v oblasti bankovníctva či finančného podnikania.⁹

Vzhľadom na technologicky stavané obchodné modely finančno-technologických bánk sú technické znalosti, zručnosti a prax rovnako nevyhnutné ako dostatočné znalosti, zručnosti a prax v oblasti bankovníctva, ktoré členom riadiaceho orgánu umožňujú riadny výkon funkcie.

Box 1

Hodnotenie vhodnosti členov riadiaceho orgánu

ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú hodnotiť odbornú prax, kvalifikáciu a schopnosti osôb, ktoré riadia činnosť finančno-technologických bánk.

- **Schopnosti členov riadiaceho orgánu v oblasti informačných technológií**
Vzhľadom na špecifickú povahu finančno-technologických bánk a význam technológií v ich podnikaní by mali členovia riadiaceho orgánu v jeho riadiacej (výkonnej) i dozornej (nevýkonnej) funkcii disponovať relevantnými technickými znalosťami i praxou, vďaka ktorým poznajú riziká daného obchodného modelu pri výkone funkcie. Vzhľadom na zásadnú úlohu technológií by mali finančno-technologické banky zväziť vymenovanie vedúceho odboru informačných technológií za člena predstavenstva.
 - **Odborná spôsobilosť a dôveryhodnosť členov riadiaceho orgánu**¹⁰
Hodnotiť sa budú takisto vedomosti a prax členov riadiaceho orgánu v oblasti bankovníctva a/alebo finančného podnikania. Jedným z faktorov pri určovaní požadovanej úrovne vedomostí a praxe bude zložitosť obchodného modelu.
-

⁹ Bod 5.3 všeobecných zásad hodnotenia žiadostí o udelenie licencie.

¹⁰ Všeobecné zásady hodnotenia odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti, k dispozícii na internetovej stránke bankového dohľadu ECB.

3 Vhodnosť akcionárov

Na hodnotenie akcionárov sa v rámci licenčného konania vzťahujú rovnaké kritériá ako v prípade hodnotenia nadobúdateľa kvalifikovanej účasti v existujúcej úverovej inštitúcii.¹¹ Medzi akcionárov môžu v prípade finančno-technologických bánk patriť zakladatelia a rôzni poskytovatelia rizikového kapitálu. V niektorých prípadoch môže byť hlavným akcionárom finančno-technologickej banky „podnikateľský inkubátor“.¹² Investori, ktorí investujú v priebehu licenčného konania, sú z dôvodu potreby financovania rastu často poskytovateľmi „štartovacieho kapitálu“¹³ a ich podiel môže byť neskôr vstupom ďalších investorov oslabený. Budúci investori v čase autorizácie zvyčajne nie sú známi. V niektorých prípadoch však môže byť počas licenčného konania zrejmé, že existujúci akcionári si svoj podiel v inštitúcii neudržia dlhodobo.

Finančno-technologické banky navyše v čase založenia často nemajú veľa príležitostí využiť verejné kapitálové trhy (pomocou prvotnej verejnej ponuky). Ich riadiaci orgán sa preto sústreďuje na hľadanie zdrojov financovania.

Akcionári by mali mať riadiace a technické schopnosti v oblasti finančných aktivít vrátane finančných služieb.

Finančný stav akcionárov by navyše mal byť dostatočný na to, aby dokázali zabezpečiť spoľahlivé a obozretné fungovanie finančno-technologickej banky v počiatočnom období (zvyčajne tri roky).

Box 2

Hodnotenie vhodnosti akcionárov

- **Dobré meno akcionárov**

So zreteľom na zásadu úmernosti budú ECB a príslušné vnútroštátne orgány hodnotiť dobré meno akcionárov¹⁴ (v zmysle integrity i odbornej kvalifikácie). Prihliadať sa pritom bude na rozsah predpokladaného vplyvu jednotlivých akcionárov na finančno-technologickú banku. Do úvahy sa bude brať takisto existencia náležitých štruktúr podnikového riadenia (napr. nezávislosť nevýkonných členov predstavenstva). Zohľadnia sa i preukázateľné predchádzajúce skúsenosti akcionára s investovaním a so správou portfólií.

¹¹ Bod 5.4 všeobecných zásad hodnotenia žiadostí o udelenie licencie.

¹² Termín „podnikateľská inkubácia“ označuje kombináciu procesov, infraštruktúry a osôb zameranú na rozvoj a podporu nových malých podnikov počas zvyčajne náročných počiatočných fáz vývoja.

¹³ Štartovací kapitál je počiatočný kapitál, ktorý má pri zakladaní podniku pokryť počiatočné prevádzkové náklady a prilákať ďalších investorov. Často pochádza zo súkromného majetku zakladateľov.

¹⁴ Hodnotenie sa týka akcionárov, ktorých podiel prevyšuje 10 % kapitálu a hlasovacích práv; v prípade viacerých menších akcionárov bez kvalifikovanej účasti sa hodnotenie týka 20 najväčších akcionárov. Článok 14 ods. 1 smernice o kapitálových požiadavkách – smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene a doplnení smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

- **Finančný stav akcionárov**

ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú hodnotiť finančný stav akcionárov vo vzťahu k potrebám financovania finančno-technologickej banky. V rámci licenčného konania by mali akcionári v prípade potreby vydať vyhlásenie o svojom zámere poskytovať finančno-technologickej banke podporu nad rámec požadovaného počiatočného kapitálu deklarovaného v procese autorizácie. Ich ochota a schopnosť dodatočného financovania môže byť podložená existujúcimi finančnými zdrojmi, reálne predpokladanými príjmami z obchodných činností, alebo existenciou kontaktov predstavujúcich ďalšie potenciálne zdroje financovania. Ak sa v podnikateľskom pláne finančno-technologickej banky predpokladá tempo rastu, ktoré sa dá dosiahnuť jedine ďalším financovaním prekračujúcim záväzky a zdroje súčasných akcionárov, v pláne by mal byť tiež opísaný postup získania takéhoto dodatočného financovania.

4 Organizačná štruktúra

4.1 Schvaľovanie a riadenie kreditného rizika

Finančno-technologické banky, ktoré podnikajú na rozvinutých trhoch, na overenie úverovej schopnosti svojich klientov často používajú štandardné postupy, pričom zvyčajne hodnotia tri faktory:

- totožnosť – na predchádzanie podvodom,
- schopnosť splácať úver – na základe príjmu a súčasnej zadlženosti, a
- ochotu splácať úver – zvyčajne na základe plnenia úverových záväzkov v minulosti.

Niektoré z týchto informácií, najmä klientova úverová história (t. j. plnenie úverových záväzkov v minulosti), zvyčajne v počiatočných fázach podnikania nie sú dostupné, a preto nie je možné na ich základe vytvoriť interný model hodnotenia kreditného ratingu. Finančno-technologické banky preto zvyčajne využívajú externé služby hodnotenia kreditného ratingu, alebo sa spoliehajú na alternatívne zdroje údajov či alternatívne ratingové metodiky.

Žiadatelia by mali mať jasne stanovený postup schvaľovania úverov i postup úpravy, predĺžovania splatnosti a refinancovania existujúcich úverov, ako aj postup preukazovania typu údajov používaných v rámci procesu poskytovania úverov a spôsobu zabezpečovania ich kvality. Tieto postupy by mali byť riadne zdokumentované a pravidelne prehodnocované. To isté platí i pre hodnotenie akceptovateľnosti, oceňovanie a vymáhateľnosť kolaterálu, ako aj pre klasifikáciu problémových úverov a ich riadenie.

Vzhľadom na to, že finančno-technologické banky sú v porovnaní s tradičnými bankami zvyčajne viac medzinárodne orientované, podstatná časť ich podnikateľských aktivít sa pravdepodobne bude nachádzať mimo krajiny, v ktorej podali žiadosť o udelenie licencie. To okrem iného môže znamenať potrebu uplatňovať rôzne postupy hodnotenia kreditného ratingu v jednotlivých krajinách.

Box 3

Hodnotenie spôsobu určovania a riadenia kreditného ratingu

Pri posudzovaní žiadostí finančno-technologických bánk budú ECB a príslušné vnútroštátne orgány prihliadať na nasledujúce aspekty postupov schvaľovania úverov, interného riadenia a metodiky a údajov používaných pri určovaní kreditného ratingu.

- **Štruktúra riadenia a postup rozhodovania o poskytnutí úverov**

- a) ECB a príslušné vnútroštátne orgány môžu považovať za potrebné vykonať dodatočné hodnotenie aj po udelení bankovej licencie. Určité aspekty, ako napr. postup banky pri schvaľovaní úverov, pritom môže byť potrebné posúdiť ešte pred začiatkom úverovej činnosti.
- b) ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú skúmať interný postup žiadateľa pri posudzovaní úverov, ktorý by mal definovať minimálne informácie potrebné na úverovú analýzu. Dohľadové hodnotenie bude posudzovať spôsob, akým žiadateľ overuje výšku príjmu klientov, ako aj systémy (napr. úverové ratingové agentúry) a údaje (napr. údaje o splácaní úverov v minulosti a čistú úroveň zadlženosti klientov na základe individuálnych alebo referenčných údajov) používané na určenie kreditného ratingu.
- c) ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú posudzovať, nakoľko tieto údaje poslúžia ako základ určenia ratingov úverov poskytovaných finančno-technologickými bankami. Vzhľadom na zásadný význam presnosti a adekvátnosti týchto informácií pre banku by jej riadiaci orgán mal byť schopný dospieť k primeranému záveru o akceptovateľnosti celého systému poskytovania úverov finančno-technologickej banky.

- **Hodnotenie kreditného ratingu**

- a) ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú posudzovať použiteľnosť modelu žiadateľa na hodnotenie kreditného ratingu; pri výbere modelu má žiadateľ viacero možností, od vybudovania vlastného modelu až po používanie údajov na validáciu ratingov získaných od tretích strán. Okrem toho budú posudzovať spôsob, akým sa bude rast obratu premietiť do zodpovedajúceho zdokonaľovania modelu hodnotenia kreditného ratingu a celkového riadenia rizík.
- b) ECB a príslušné vnútroštátne orgány posúdia dokumentáciu modelu hodnotenia kreditných ratingov a mieru jeho porozumenia vo všetkých útvaroch banky vrátane vedenia a zamestnancov odborov zodpovedných za schvaľovanie úverov a určovanie kreditných ratingov.
- c) Ak finančno-technologická banka mieni podnikať vo viacerých krajinách, vzhľadom na rozdielnu dostupnosť dát môže v jednotlivých krajinách potrebovať rôzne postupy hodnotenia kreditných ratingov (napr. v dôsledku rôznych daňových pravidiel a daňových priznaní). Tieto špecifiká sa musia brať do úvahy na zabezpečenie riadneho fungovania modelu hodnotenia kreditných ratingov a budú sa považovať za súčasť dohľadového hodnotenia.
- d) ECB a príslušné vnútroštátne orgány, so zreteľom na zásadu úmernosti a na základe rizikosti, posúdia adekvátnosť plánov žiadateľa v otázke potrebných zdrojov vrátane počtu zamestnancov poverených vývojom a správou interných modelov hodnotenia kreditných ratingov.

- **Alternatívne metódy a údaje používané na hodnotenie kreditných ratingov¹⁵**

¹⁵ Tieto metódy sú stavané na analytických dátových modeloch a alternatívnych zdrojoch dát ako sú napríklad úhrady účtov za zdravotnú starostlivosť a profily na sociálnych sieťach, a preto sa líšia od štandardných modelov, ktoré vychádzajú len z plnenia úverových záväzkov v minulosti a výšky zadlženosti.

- a) V prípade používania alternatívnych zdrojov údajov a metodík hodnotenia kreditných ratingov budú ECB a príslušné vnútroštátne orgány posudzovať, či je ich uplatňovanie podporené primeraným riadením rizík a zodpovedajúcou kapitálovou ochranou.
 - b) Ak finančno-technologická banka používa ratingy od tretej strany (externé kreditné ratingy), ktorá ratingy určuje na základe alternatívnych zdrojov údajov, ECB a príslušné vnútroštátne orgány posúdia primeranosť rizikových kontrolných mechanizmov finančno-technologickej banky. Medzi posudzované aspekty v tomto smere patrí primerané riadenie rizík spojených s externým zabezpečením a náležité dokumentovanie a znalosť postupu hodnotenia kreditných ratingov a zdrojov údajov vo všetkých útvaroch banky. Súčasťou hodnotenia bude i schopnosť žiadateľa vykonávať zmluvné práva, ktoré finančno-technologickej banke a orgánom dohľadu umožnia preverovať externe zabezpečené hodnotenie kreditných ratingov.
-

4.2 Riziká spojené s informačnými systémami:

Finančno-technologické banky sa vyznačujú obchodným modelom postaveným na technológiách, pričom technológie môžu používať už od skorých fáz svojho vývoja. Vzhľadom na kľúčovú úlohu technológií v ich obchodných modeloch by žiadatelia mali zabezpečiť zavedenie špecifických kontrolných mechanizmov pre súvisiace riziká. Dvomi z najbežnejších a zároveň najvýznamnejších rizík spojených s informačnými systémami¹⁶, identifikovaných v rámci SSM, sú kybernetické riziká (napr. možnosť kybernetickej trestnej činnosti) a zvýšená závislosť od externého zabezpečovania, vrátane tzv. cloud computingu.

S rozširovaním okruhu zainteresovaných strán rastie i miera zraniteľnosti voči kybernetickým útokom. Vzhľadom na zvyčajne vyšší rozsah externého zabezpečovania v prípade finančno-technologických bánk, ktorého súčasťou je zdieľanie údajov medzi viacerými subjektmi, je banka vo väčšej miere vystavená kybernetickým útokom. Kybernetické útoky môžu spôsobiť narušenie poskytovania služieb, stratu klientskych údajov, podvodné finančné transakcie či výpadky systému.

Box 4

Hodnotenie rizík súvisiacich s informačnými systémami

- **Ochrana proti kybernetickým útokom**

Na minimalizáciu vplyvu kybernetického rizika budú ECB a príslušné vnútroštátne orgány posudzovať ochranné mechanizmy finančno-technologických bánk, ktorých súčasťou môžu byť okrem iného nasledujúce prvky:

¹⁶ Definícia rizika spojeného s informačnými a komunikačnými technológiami (Information and Communication Technology – ICT) podľa EBA hovorí o riziku narušenia fungovania a dostupnosti systémov a dát ICT, pričom v dôsledku výpadku hardvérových alebo softvérových komponentov a nedostatkov v riadení systému ICT nemusí byť možné včas obnoviť poskytované služby inštitúcie.

- a) orgány dohľadu môžu vzhľadom na rizikový profil banky považovať za potrebné vykonať dodatočné hodnotenia i po udelení licencie. Pri udelení licencie napríklad môže byť stanovený termín previerky na mieste určenej na kontrolu realizácie informatickej infraštruktúry v súlade so špecifikáciami uvedenými v žiadosti. Potreba takýchto previerok na mieste sa bude posudzovať individuálne,
 - b) špecializovaní zamestnanci a rámec interného riadenia rizík, ktorý vedeniu banky umožňuje vyvíjať stratégiu a postupy na monitorovanie, včasné odhaľovanie a reagovanie na kybernetické incidenty,
 - c) opatrenia na zabezpečenie nepretržitej a udržateľnej prevádzky vrátane pravidiel odškodňovania klientov, ak sa stanú obeťou kybernetického útoku (napr. prelomenie ochrany dát),
 - d) podrobné informácie o ochranných mechanizmoch, ktoré budú zavedené na zabezpečenie vysokej úrovne dostupnosti informačného systému a siete.
-

4.3 Externé zabezpečovanie činností vrátane cloudových služieb

Pre finančno-technologické banky je zvyčajne charakteristické rozsiahlejšie využívanie externého zabezpečovania a cloudových služieb.¹⁷ Žiadatelia by mali zabezpečiť, aby oni sami i orgány dohľadu dokázali vykonávať zmluvné práva na preverovanie externe zabezpečených činností. Okrem toho by mali zvážiť prehodnotenie svojej závislosti od externých dodávateľov, najmä pokiaľ ide o riziká spojené so zmluvnou viazanosťou a jej potenciálnymi dôsledkami na nepretržitosť prevádzky.

Box 5

Hodnotenie externého zabezpečovania činností

- **Externé zabezpečovanie činností**

V prípadoch, keď žiadateľ o udelenie licencie finančno-technologickej banky uzavrel zmluvu o externom zabezpečovaní, ECB a príslušné vnútroštátne orgány posúdia, či:

- a) žiadateľ vykonal náležitú previerku poskytovateľa služieb na posúdenie rizík spojených s externým zabezpečením; vykonaním takejto previerky môže poveriť i nezávislú tretiu stranu,

¹⁷ Pojmom „cloud computing“ sa označujú služby, ktoré umožňujú prístup k zdieľaným výpočtovým prostriedkom, napr. sieťam, serverom a inej infraštruktúre, úložným priestorom a aplikáciám.

- b) žiadateľ venoval náležitú pozornosť relevantným faktorom vrátane finančnej situácie poskytovateľa služieb, jeho postavenia na trhu, odbornej úrovne a fluktuácie jeho vedenia a personálu, ako aj jeho schopnosti zaisťovať nepretržitú prevádzku a podávať presné a včasné správy vedeniu.

- **Externé cloudové služby**

Pri dohľadovom hodnotení externých cloudových služieb sa okrem iného posudzuje, či žiadateľ pri výbere poskytovateľa cloudových služieb venoval náležitú pozornosť nasledujúcim aspektom:

- a) vykonanie komplexného hodnotenia povahy, rozsahu a zložitosti cloudového zmluvného riešenia a jeho technickej konfigurácie. Jeho súčasťou by malo byť hodnotenie úloh a zodpovedností poskytovateľa cloudových služieb vrátane jeho povinnosti spolupracovať a zaviesť kontrolné mechanizmy, ako aj adekvátnych odborných znalostí a zdrojov potrebných na zmiernenie rizík súvisiacich s cloud computingom,
- b) miera závislosti od poskytovateľa cloudových služieb a schopnosť banky minimalizovať svoju závislosť od jediného poskytovateľa cloudových služieb, v porovnaní s potenciálnymi nákladmi využitia viacerých poskytovateľov cloudových služieb,
- c) dodržiavanie právnych a regulačných požiadaviek zo strany poskytovateľa cloudových služieb,
- d) kroky, ktoré poskytovateľ cloudových služieb podnikne v prípade zlyhania svojich systémov na zabezpečenie nepretržitej podpory žiadateľovi. Žiadateľ by mal takisto posúdiť riziko vyplývajúce zo zmluvy o poskytovaní cloudových služieb, ktorá by mala obsahovať informácie o celkovej expozícii voči riziku poskytovateľa cloudových služieb i o vplyve na žiadateľa v prípade porúch, nedostatkov alebo neschopnosti poskytovateľa cloudových služieb vykonávať svoju činnosť,
- e) úroveň ochrany osobných a dôverných údajov definovaná v zmluve o poskytovaní cloudových služieb.

4.4 Správa dát

Dátové riziká sa môžu naplniť v prípade neoprávnenej zmeny alebo straty citlivých informácií alebo narušenia poskytovania služieb. Pokročilé riadenie informačnej bezpečnosti zvyšuje schopnosť žiadateľov riadiť kybernetické riziko a tým zvyšovať svoju odolnosť proti kybernetickým útokom. Žiadatelia o licenciu finančno-technologickú banky by mali zabezpečiť ochranu informácií proti prezradeniu neoprávneným používateľom (dôvernosť dát), nenáležitej modifikácii (integrita dát) a nedostupnosti v prípade potreby (dostupnosť dát).

Box 6

Hodnotenie správy dát

- **Správa a bezpečnosť dát**

Pri hodnotení rámca žiadateľa pre správu a bezpečnosť dát budú ECB a príslušné vnútroštátne orgány posudzovať, či žiadateľ náležite zohľadnil nasledujúce aspekty:

- a) adekvátnosť štruktúry správy a organizačného rámca, ktorý má umožňovať komplexné riadenie rizík spojených s informačnými technológiami s osobitným dôrazom na operačné riziká (vrátane dôvernosti, bezpečnosti a integrity dát),
 - b) typy pokročilých techník informačnej bezpečnosti, ktoré je potrebné posúdiť, a či sú primerané rizikám podnikateľskej činnosti. Medzi takéto techniky patrí mikrosegmentácia informačných systémov, používanie princípu viacvrstvovej ochrany pri navrhovaní informačných služieb, správa prístupových práv na systémovej a dátovej úrovni, spoľahlivá autentifikácia používateľov a klientov a šifrovanie kanálov a dát v prípade citlivých informácií.
-

5 Plán činnosti

Vzhľadom na pomerne nové technológie, ktoré používajú finančno-technologické banky, a ich nedávny príchod na trh je rozsah historických údajov, referenčných hodnôt a skúseností s týmto typom inštitúcií obmedzený.

Obchodné prognózy finančno-technologických bánk a súvisiace kapitálové požiadavky sú zvyčajne spojené s vyššou mierou neistoty. V porovnaní s tradičnými bankami je často menej zrejmé, ako sa ich podnikanie bude vyvíjať, keďže je ťažšie predpovedať vývoj počtu klientov, obratu atď. Je tiež ťažšie predvídať budúcu úroveň externého financovania. Inovatívna povaha finančno-technologických bánk okrem toho môže predstavovať neznáme riziká, pokiaľ ide o realizáciu obchodného plánu.

Žiadateľom o licenciu finančno-technologickkej banky sa odporúča vypracovať si na základe špecifik svojho obchodného modelu únikový plán, ktorý budú musieť orgánom dohľadu predložiť len na požiadanie.¹⁸ Účelom únikového plánu je stanoviť postup, akým môže žiadateľ sám ukončiť svoju obchodnú činnosť riadnym spôsobom, bez straty platobnej schopnosti a bez poškodenia klientov, narušenia finančného systému alebo potreby intervencie regulačných orgánov.

Box 7

Hodnotenie plánu činnosti

- **Realizačné riziká vyplývajúce z obchodného modelu**

ECB a príslušné vnútroštátne orgány posúdia schopnosť žiadateľa preukázať, že je schopný vyhradiť dostatok kapitálu na pokrytie počiatkových strát v prvých troch rokoch činnosti a v príslušných prípadoch i náklady spojené s prípadnou realizáciou únikového plánu (bod 13 – Únikový plán). V podnikateľskom pláne by mali byť jasne špecifikované predpokladané počiatkové straty v prvých troch rokoch činnosti, ako aj finančné prognózy na obdobie do dosiahnutia ziskovosti.

- **Únikový plán**

Pri hodnotení únikového plánu¹⁹ sa ECB a príslušné vnútroštátne orgány budú zameriavať na nasledujúce aspekty:

- a) či vlastné zdroje finančno-technologickej úverovej inštitúcie postačia na jej podnikanie počas prvých troch rokov a v prípade potreby i na ukončenie podnikateľskej činnosti a likvidáciu banky bez strát vkladateľov,

¹⁸ Použitie únikového plánu sa predpokladá v následnej verzii po skončení verejnej konzultácie o všeobecných zásadách hodnotenia žiadostí o udelenie licencie, ktoré budú zahŕňať kritériá hodnotenia plánu činnosti a kapitálu. Tieto všeobecné zásady sa dotýkajú všetkých aspektov, ktoré sú relevantné pre finančno-technologické banky, v súlade s kritériami všeobecného právneho rámca a pripravovanými aktualizáciami všeobecných zásad hodnotenia žiadostí o udelenie licencie.

¹⁹ Únikový plán sa líši od plánu ozdravenia či plánu riešenia krízových situácií. Únikový plán, ktorý zostavuje banka sama, má zabezpečiť riadenú likvidáciu banky bez negatívnych vplyvov a strát pre vkladateľov. Plán ozdravenia naopak zostavuje príslušný orgán pre riešenie krízových situácií a stanovuje nástroje na záchranu banky z kritickéj situácie.

- b) či únikový plán, ak bol vyžiadaný, obsahuje spúšťacie mechanizmy (zodpovedajúce povahe obchodného modelu) na jeho aktiváciu. K jednoznačnému určeniu dosiahnutia aktivačného prahu a potrebe oznámenia príslušným vnútroštátnym orgánom by mali prispieť kvantitatívne ukazovatele (napr. kapitál, likvidita a ziskovosť).
 - c) ECB a príslušné vnútroštátne orgány zväžia vykonanie následnej previerky po uplynutí jedného roka od udelenia licencie, aby posúdili, či obchodné činnosti banky prebiehajú podľa podnikateľského plánu (vrátane toho, do akej miery sa banka priblížila k aktivácii únikového plánu).
-

6 Kapitál, likvidita a platobná schopnosť

V rámci hodnotenia kapitálu, likvidity a platobnej schopnosti budú orgány dohľadu posudzovať nasledujúce aspekty:

6.1 Počiatočný kapitál

Počiatočná fáza podnikania finančno-technologickej banky môže prinášať zvýšené riziko finančných strát na úkor postupnej redukcie vlastných zdrojov. Nasledujúce príklady predstavujú len niekoľko prípadov, keď môže byť potrebný dodatočný kapitál nad rámec minimálnych požiadaviek:

- Nová finančno-technologická banka vstupuje na rozvinutý trh s viacerými konkurentmi a pevne etablovanými značkami. Súčasťou podnikateľského plánu finančno-technologickej banky v počiatočnej fáze preto môže byť agresívna cenová stratégia zameraná na získanie trhového podielu, napr. vysoké úrokové miery na prilákanie vkladov, ktorá si na udržanie prognózovaného tempa objemu poskytovaných úverov vyžaduje dodatočný kapitál,
- Po lepšom spoznaní podnikateľského prostredia je väčšia pravdepodobnosť, že finančno-technologická banka svoj obchodný model upraví, aby dokázala vyhovieť potrebám klientov a zostať zisková v segmente, ktorý je často obmedzenej veľkosti. Pri prechode na upravený obchodný model sa môžu konkrétne riziká, ktorým je banka vystavená, podstatne zmeniť. Tieto riziká je potrebné vhodným spôsobom určiť a monitorovať, a predísť tak neočakávaným stratám.

6.2 Likvidita

Finančno-technologická banka môže v začiatkoch podnikania čeliť zvýšenému likviditnému riziku, ako napr. v nasledujúcich prípadoch:

- Online vkladateľov môže charakterizovať vyššia cenová citlivosť a vyššia pravdepodobnosť, že svoje vklady vyberú a prenesú ku konkurencii, ktorá platí vyššie úroky. Existuje riziko, že online vklady, ktoré finančno-technologické banky akceptujú, budú nestálejšie a menej „nehybné“ než tradičné bankové vklady,²⁰
- Ak sa finančno-technologická banka v prvom rade spolieha na medzibankové financovanie, jej nedostatočná ziskovosť, predovšetkým v počiatočnej fáze, sa môže premietiť i do ceny refinancovania.

²⁰ Pod nehybnosťou vkladov sa myslí rezistencia voči úniku vkladov v prípade nepriaznivej situácie, ako je banková kríza alebo iná vonkajšia ekonomická udalosť.

Skratky

EBA	Európsky orgán pre bankovníctvo (European Banking Authority)
ECB	Európska centrálna banka
FSB	Rada pre finančnú stabilitu (Financial Stability Board)
NCA	príslušný vnútroštátny orgán
SSM	jednotný mechanizmus dohľadu

© Európska centrálna banka 2017

Poštová adresa 60640 Frankfurt am Main, Germany

Telefón +49 69 1344 0

Internet www.bankingsupervision.europa.eu

Všetky práva vyhradené. Šírenie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené, ak je uvedený zdroj.